

Tulevaisuuden kestävä autoilu Vaasan seudulla

Yritys- ja kuntahaastattelujen tulokset

Merja Pakkanen

27.3.2019

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

KORSHOLM
MUSTASAARI

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Taustaa

- Tavoitteena selvittää kuntien ja yritysten motiiveja, esteitä, haasteita, kokemuksia ja tietotarpeita kestäväan autoiluun siirtymiseen liittyen
- Haastateltavaksi valittiin sellaisia kuntia ja yrityksiä, jotka ovat jo siirtyneet kestäväan autoiluun (edes osittain)
- Haastattelut toteutettiin helmi-maaliskuussa 2019
- Haastateltavia 15 kpl (joista 7 kunnista ja 8 yrityksistä)
- Haastattelut toteutettiin puhelimitse ja niiden kesto oli noin 25-50 minuuttia
- Haastateltaviksi pyrittiin valitsemaan hieman erityyppisiä tapauksia → ei pyrkimystä tulosten yleistettävyyteen

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Haastatellut kuntien edustajat

- Iin kunta, Ari Alatossava, kunnanjohtaja
- Nokian kaupunki, Kari Mäkelä, varikkipäällikkö
- Nokian kaupunki, Mikko Koskela, talousjohtaja
- Lappeenrannan kaupunki, Markus Lankinen, strategiajohtaja
- Jyväskylän kaupunki, Pirkko Melville, tutkimus- ja kehittämispäällikkö
- Jyväskylän kaupunki, Kati Kankainen, fiksun liikkumisen koordinaattori
- Kotkan kaupunki, Toni Vanhala vs. kehitysjohtaja

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Haastatellut yritysten edustajat

- Fortum Oyj, Laura Malinen, Global C&B Manager (Strategy, People and Performance –toiminto)
- Liiga-SaiPa Oy, Jussi Viljakainen, viestintä- ja markkinointijohtaja
- Green Drivers, Heikki Rusanen, liikenneopettaja, yrittäjä
- A2B, Tero Kakko, toimitusjohtaja
- Pohjolan liikenne, Heikki Alanko, toimitusjohtaja
- Taksi Helsinki, Jari Kantonen, toimitusjohtaja
- Tom Allen Senera, Teemu Hyry, myyntijohtaja
- Niemi palvelut, Juha Niemi, asiakassuhdejohtaja

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Esimerkkejä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Case Lappeenranta; yhteiskäyttöautot

- Kaupungilla 4 täyssähköautoa, jotka virka-aikana kaupungin virkamiesten käytössä ajanvarausperiaatteella.
- Tietyissä yksiköissä yhteiskäyttöautojen käyttäminen on pakollista; omien autojen käytöstä ei km-korvauksia.
- Sähköautot iltaisin ja viikonloppuisin kenen tahansa vuokrattavissa (hotelliasiakkaat, kuntalaiset...), Hertz operoi. Systemi toimii sovelluksella tai koodilla.
- Lisäksi Lappeenrannassa ylipäätään resurssitehokkuus ja päästöttömyys keskeistä; kaupungilla mm. yli 20 kaasuautoa, ostaa 100 % vihreää sähköä jne.

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Case Jyväskylä; biokaasuautot

- Kaikissa ajoneuvohankinnoissa (leasing) ja kuljetuspalveluiden hankinnassa tarkastellaan biokaasun soveltuvuutta ensisijaisena käyttövoimana (vaikkakin ”kokonaistaloudellisesti fiksuin vaihtoehto” lähtökohtana)
- Esim. jätekuljetuspalveluissa asetettu biokaasun käyttö vaatimukseksi
- Kaasuautoja käytössä jo useita kymmeniä, erityisesti vanhuspalveluissa
- Jyväskylällä muutenkin vahvat tavoitteet resurssiviisauteen: päästöttömyys, hiilineutraalius, jätteettömyys, ylikulutuksen vähentäminen... Integroitu kaupungin kokonaisjohtamiseen, mm. resursointi budjetissa, resurssiviisaus-ryhmän aktiivinen toiminta
- Tulossa kaupungille myös biokaasubusseja
- Käytössä 2 yhteiskäyttöistä kaasuautoa Kankaan alueella

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

7

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Case Fortum; työsuhdeautot

- Fortumin työntekijät saavat valita työsuhdeautoiksi vain täyssähköauton tai ladattavan hybridin (2018 alusta)
- Tavoitteena koko työsuhdeautokannan sähköistyminen 2021 loppuun mennessä
- Tuotantoautot mahdollisuuksien mukaan sähköautoiksi myös; tarvittavien mallien saatavuus ongelmana
- Koko autokanta noin 200 autoa
- Kokonaisuutena leasing-kustannukset eivät ole kasvaneet, päästöarvot ovat selvässä laskussa
- Keskeistä: ympäristöystävällisyys, edelläkävijäisyys, sopivuus osaksi strategiaa

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Case Liiga SaiPa; kaasuautot

- Kaikki autot (10 kpl) kaasuautoja, pelaajien ja muun henkilökunnan käytössä
- Nelikantasopimus; yhteistyössä SaiPa, Gasum, Skoda ja paikallinen autoliike
- SaiPa pyrkinyt miettimään kaikilla toiminnan osa-alueilla hiilijalanjälkeään ja kaasuautot olivat yksi helppo ja edullinen tapa vaikuttaa tähän
- Vastuullinen asema; mielipidevaikuttaja
- Lappeenrannan kaupungin ympäristöystävällisyystalkoot
- Kokemukset hyviä: Edullisuus, helppokäyttöisyys, käyttäjien ja mm. fanien positiivinen palaute

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Motiivit

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Motiivit /kunnat

- Kunnilla taustalla isomman tason strateginen päätös (hiilineutraalius, resurssiviisaus tms.), jota palvelee yhtenä osatekijänä vähäpäästöinen liikenne
- Kunnat muutenkin ympäristöasioissa aktiivisia (esim. HINKU- ja FISU-verkostot)
- Päästöjen vähentäminen ja ympäristöystävällisyys ykkösmotiiveja
- Vähintään osatavoitteena ajoneuvojen tehokkaampi käyttö eikä autojen omistaminenkaan välttämätöntä
- Teknitaloudellinen tarkastelu, pitää olla myös kustannustehokas
- Imago vaikutus yksi tekijä, mutta ehkä enemmän ”kaupantekijäinen”
- Alueellinen energiaomavaraisuus ja/tai riippumattomuus tuontipolttoaineesta usein taustalla ”itsestäänselvyytenä”, mutta ei nouse keskusteluun varsinaisena motiivina

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Motiivit /yritykset

- Myös yrityksissä kestävän autoilun konseptin valinta liittyy kiinteästi yrityksen muuhun toimintaan, strategiaan ja arvoihin, ei ole irrallinen asia
- Motiivit kulkevat käsi kädessä: ympäristöystävällisyys ja imago erityisesti. Imagohyödyt selkeästi motiivi yrityksille, mutta taustalla aito halu toimia ympäristöystävällisemmin
- Halu toimia edelläkävijänä myös olennaista
- Ei kuitenkaan ”hinnalla millä hyvänsä”, pitää olla taloudellisesti kestäväää

Tulevaisuuden kestävä
12 autoilu Vaasan seudulla

Kestäväää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Haasteet

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Haasteet

- Vastustusta ei ole asiasta päättävien keskuudessa ollut; melko yksimielisiä päätöksiä ja linjauksia
- Joissakin tapauksissa tiedon saanti on ollut hankalaa
- Sähkö- ja kaasuautomallit eivät vielä vastaa kaikkiin tarpeisiin
- Lataus- ja tankkauspisteiden saatavuus rajoittaa myös sähkö- ja kaasuautojen hankkimista
- Käyttäjissä uudet asiat saattavat kohdata vastarintaa; erityisesti autojen yhteiskäyttökonseptit kunnissa (osalla työntekijöistä halu jatkaa oman auton käyttöä)

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Vaihtoehdot

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Vaihtoehtojen kartoitus

- Sähkö- tai kaasuautoja valinneilla kunnilla monesti lähtökohtaisesti neutraali tarkastelutapa → etsitään kokonaisuuden kannalta parasta ratkaisua → silti jonkinlainen suosikki käyttövoimasta saattaa olla, kytkeytyy yleensä alueen strategiaan, alueen muuhun toimintaan jne.
- Yrityksillä valinta liittyy pitkälti autojen käyttötarkoitukseen ja toimintasäteeseen, saattaa olla kytkös myös yrityksen muuhun toimintaan tai esimerkiksi yhteistyökumppanuuteen

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kokemukset

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Käytännön kokemukset

- Useimmiten sopivat automallit ovat löytyneet (ainakin henkilöautoissa) eikä saatavuudessa ole ollut erityisen pitkiä viivytyksiä
- Tankkauksessa ja latauksessa alkuun opettelemista, mutta ongelmia ei ole ollut
- Autot ovat toimineet erittäin hyvin ja toimintasäde on pääsääntöisesti riittänyt
- Kaasu- ja sähköautojen käyttäjiltä positiivinen palaute, ajavat yleensä
- Asiakkailta ja kuntalaisilta positiivista palautetta myös
- Kuntien autojen yhteiskäyttö: ajosuoritteet vähentyneet kunnissa??
Ulkopuolisten käytössä ei ryntäystä, mutta kokemus vasta vähäinen – samoin markkinointi?
- Paluuta entiseen ei ole

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Hyödyntäminen markkinoinnissa

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Hyödyntäminen markkinoinnissa ja viestinnässä?

- Hyödynnetään jossain määrin: Autojen teippaukset ja näkyvyys, sosiaalinen media, kaupungin/yrityksen verkkosivut ja lehdet.
- Ei kovin systemaattista, voisi olla näkyvämpää.

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Jatkuvuus ja laajeneminen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Jatkuvuus ja laajeneminen

- Käytännössä kaikilla haastateltavilla kunnilla ja yrityksillä tavoitteena paitsi jatkaa, myös lisätä kestävä autoilun konseptien käyttöä. Strategiana usein pikkuhiljaa uudistaminen ja hankintatarpeiden kriittinen tarkastelu.
- Kestävä autoilun konsepteja käyttöön ottaneilta kunnilta ja yrityksiltä kysellään asiasta jonkin verran ja tehdään jopa tutustumiskäyntejä à leviäminen muihin kuntiin ja yrityksiin? Seurantatietoa ei varsinaisesti ole.
- Myös kuluttajat kyselevät à mahdollisuus lisätä tietoisuutta
- Erityispontteja: yhteiskäyttöautot mahdollistavat sähkö- tai kaasuauton kokeilemisen, leasing-autot lisäävät vaihtoautokantaa

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Kuntien vaikutusmahdollisuudet?

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kuntien vaikutusmahdollisuudet

- Kunnilla suuri mahdollisuus vaikuttaa yleistymiseen
- Mallina toimiminen, esimerkillä rohkaiseminen, tietoisuuden lisääminen ja tiedottaminen
- Mahdollistaja (esim. lataus- ja tankkauspisteiden rakentamisen edistäminen)
- Kaavoitus (taloyhtiöt vs. yhteiskäyttöautot, infra)
- Kannustaminen (esim. pysäköintiedut – todentaminen, määräaikaisuus?)
- Rohkea pilotointi (esim. yhteiskäyttöautot)
- Kilpailutuksiin sisällyttäminen (yritykset korostivat!)
- Pitää myös resursoida kunnissa!

Tulevaisuuden kestävä
autoilu Vaasan seudulla

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kiitos!

Tulevaisuuden kestävä autoilu Vaasan seudulla

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto